

man gjøre Noget for at fremme det videnskabelige Arbejde ved vort Universitet, skal man frigjøre Professorerne for det usødvendige Arbejde, for det, der væsentligt hæmmer deres Virksomhed som Videnskabsmænd, og det er dette Æne, Uddannelsen af Embedsmænd. Det er det, der er det Værste, og det har den store Ulempe, at det ikke blot er en Ulempe for vedkommende Professor selv, men ogsaa for Embedsmændene. Professorerne ere nødt til at bestæfuge sig med en Masse Fagdetaller samtids med, at de maa spille en Mængde Tid paa at holde Examinatorier, ofte af et aldeles uvidenskabeligt Indhold, og paa Afholdelse af Examinere, og samtids hermed faae de vedkommende vordende Embedsmænd en saadan Masse af Videnskab ind, som de aldrig i Ægthed faae Brug for mere, og som forhindrer dem fra at komme ind paa en praktisk Vej i Livet og gjør, at de spille deres Tid til ingen Verdens Nytte, og ikke blot det, men de blive mindre brugelige, end om de ikke havde lært alt det (Modsigelse). Ja, det maa Enhver, som har noget praktisk Kjenndskab hertil vide, at i mangfoldige Forhold, hvor man har Brug for juridiske Kundskaber, foretrækker man danske Jurister for latinske, og det, der gjør, at man i saa mangfoldige Forhold foretrækker danske Jurister, er, at de vide Bæst i praktiske Forhold. Det, ved jeg, er Brug i mange private Forhold omkring i Landet, og det er alene, fordi de latinske Jurister ere blevne fyldte med Videnskab og ikke have et klart Blik for det Praktiske, medens de danske vide bedre Bæst dermed, ere mere fortrolige dermed (Modsigelse.) Ja, hvis det ærede Medlem blot kjendte noget til Forholdene udenfor Kjøbenhavn, vilde han møde det hver Dag. Nu forekommer det mig, at det ærede Medlem fra Langeland var saa langt fra at ville gaa den Vej, som utvilsomt er den rigtige, hvis man vil frigjøre Universitetet og sætte det istand til virkelig at arbejde for Videnskabens Fremme, at han snarere vilde gaa den modsatte Vej, den Vej nemlig, at omforme Embedsexamen — det Indtryk fik jeg — til noget i Lighed med en Magistertkonferens. Han vilde derved gjøre det muligt for Professorerne at forene Uddannelsen af Embedsmænd med Bevarelsen af deres videnskabelige Virksomhed, uantastet af alle ufornøede Detailler osv. (Afbrydelse af Berg.) Ja, det er naturligt det ærede Medlems Mening, men samtids med, at dette maaske for Professorerne var nogen Sættelse — ganske vist ikke nok — vilde det for Embedsmændene blive lige det Modsatte af, hvad vi her i Thinget bestandig have fastholdt og maa fastholde, idet det vilde stabe en saa fuldstændig doktrinær og lærd Embedsstand, at den vilde blive meget værre end den, vi have havt hidtil. Nei, det forekommer mig, at den simpleste og naturlige Vej at gaa i den Henseende er at lægge selve Embedsexamen som en ganske uvidenskabe-

lig Examen hen til Examenkommissionen. For drer man desuden, at Embedsmændene skulle gennemgaa en Slags theoretisk, akademisk Dannelse forinden de komme til Embedsexamen, kan man jo gaa den samme Vej som i Lydsland, hvor den egentlige juridiske Examen afsluttes i Løbet af 3 Aar ved ethvert Universitet og det uden anstrengende Studium. Enhver, der kjender til disse Forhold i Lydsland, ved, at Studiet i disse 3 Aar ikke er anstrengende. Derefter forlader Vedkommende Universitetet, og saa først begynder den vordende Embedsmand at sætte sig ind i de nødvendige praktiske Forhold, som Universitetet slet ikke veileder ham i, og som er Gjenstand for den Examen, Regjeringen kræver af ham forinden Ansættelsen, men som han ikke studerer paa den Maade, som de nu studeres her af en hel Del af vore Jurister. Han lærer disse praktiske Forhold at kjende samtids med, at han faar en praktisk Ansættelse uden Gage i Administrationen. Det ligger noget i den tydske Kollegialform, at denne Ordning er noget lettere for dem, end den maaske vilde være for os med vort Ministerialsystem, men der maatte dog ganske vist kunne gjøres noget Lignende her. Det har den uendelige Fordel, at samtids med, at det egentlige Universitetsstudium bliver et rent theoretisk, der ikke forluder og hæmmer Universitetets Virksomhed, faar man en praktisk dygtig Embedsstand, som efter at have modtaget den fornødne Universitetsdannelse er bleven forberedt i det, som det navnlig kommer an paa, hvad enten Vedkommende vil gaa ind i den praktiske Administration, i en Dommervirksomhed eller hvilken anden Branche, han vil. Jeg tror, at hele Maaden, hvorpaa i Lydsland Examenstudiet er ordnet, burde — frasat den uendelige Stofmasse, som forbræ, og som ganske vist er urimelig, men som vistnok har sin Grund i, at man ønsker at holde Kandidaterne fra at strømme til i altfor stort Tal —, gjøres til Gjenstand for Overveielse her. Man burde forsøge, om man ikke ad den Vej kan komme til en Ordning, der baade tilfredsstiller den ene og den anden Forbring. Dernæst kommer jeg til den tredie Side af Universitetets Virksomhed, den eneste, der endnu staar tilbage, nemlig at opbrage den stubevende Ungdom, der kommer fra Skolerne. Der kan jeg srag være enig med det ærede Medlem fra Langeland i, at der er en væsentlig Ulempe ved vort hele Universitetsstudium, og det er den filosofiske Examen. Jeg tror ikke, at denne Examen har været til Nytte for nogen som helst Student, det er kommen til Universitetet. De fleste bestille enten ingen Ting i det første Studenteraar, eller de tage srag fat paa et Fagstudium. De, der give sig af med Filosofi, ere de Færreste, og jeg tror ikke, at de i den Alder have noget Udbytte deraf, thi den Filosofi, der læres, og som sedvanlig indbefattes under Navn af Filosofiens Historie eller Propædeutiken ligger ganske over deres